

สรุปผลการสัมมนา
ภายใต้หัวข้อ “การเตรียมความพร้อมรับมือกับการระบาดใหญ่ครั้งต่อไป: เรียนรู้จากการจัดการ
โรคโควิด-๑๙ ในประเทศไทยและนอร์เวย์ (Preparing for the Next Pandemic: Learnings
from Managing COVID-19 in Thailand and Norway)”

วันศุกร์ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔
เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๔.๓๐ นาฬิกา
ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล ร่วมกับสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข บริษัทโทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น (DTAC) ประเทศไทย และบริษัทเทลเนอร์ (Telenor) ประเทศนอร์เวย์ ได้จัดการสัมมนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (webinar) ภายใต้หัวข้อ “การเตรียมความพร้อมรับมือกับการระบาดใหญ่ครั้งต่อไป: เรียนรู้จากการจัดการโรคโควิด-๑๙ ในประเทศไทยและนอร์เวย์ (Preparing for the Next Pandemic: Learnings from Managing COVID-19 in Thailand and Norway)”

การสัมมนาครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศไทยและนอร์เวย์ ซึ่งได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการรับมือต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ รวมถึงข้อมูลการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยสนับสนุนหน่วยงานด้านสาธารณสุข ในการติดตามทิศทางการขยายตัวของพื้นที่ ซึ่งมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ และช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถพิจารณาการนำมาตรการต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยในช่วงแรกเป็นการกล่าวเปิดโดย (๑) นางสาวกานติมา รักษาเกียรติ เอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล (๒) ดร.พินิจ์อาจ ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) และ (๓) นาย Sigve Brekke ประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบริษัท Telenor โดยมีนางฉีรีสา มัทวพันธุ์ รองผู้อำนวยการด้านยุทธศาสตร์องค์กร สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการในการสัมมนาดังกล่าว มีสาระสำคัญ ดังนี้

ช่วงที่ ๑ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๓.๔๕ นาฬิกา

๑. กล่าวเปิด โดย นางสาวกานติมน รักษาเกียรติ เอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล

นางสาวกานติมน รักษาเกียรติ เอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล ได้กล่าวว่า ประเทศไทยได้เผชิญหน้ากับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างยิ่งเช่นเดียวกันกับที่หลายประเทศต้องเผชิญกับการรับมือกับโรคโควิด-๑๙ ดังกล่าว โดยเฉพาะในเดือนเมษายน ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ สายพันธุ์เดลต้า (Delta) และต่อมาสถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าว มีพัฒนาการที่ดีขึ้น เห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคโควิด-๑๙ รายใหม่ในไทยมีแนวโน้มลดลง ซึ่งประเทศไทยประสบความสำเร็จในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ผ่านการออกมาตรการการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด และด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม ตลอดจนดำเนินการเร่งรัดให้มีการฉีดวัคซีนอย่างต่อเนื่องสำหรับประเทศนอร์เวย์ รัฐบาลนอร์เวย์ได้ประกาศยกเลิกมาตรการจำกัดทางสังคมที่เข้มงวดที่สุด เพื่อให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ตามปกติเมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับกรณีฉุกเฉินที่อาจเพิ่มขึ้นเช่นกัน ปัจจุบันนอร์เวย์ได้มีการฉีดวัคซีนแก่ประชาชนแล้วกว่าร้อยละ ๘๐ ซึ่งถือเป็นความสำเร็จของนอร์เวย์ในการต่อสู้กับโรคโควิด-๑๙ ดังกล่าว และระบบการดูแลสุขภาพที่มีประสิทธิภาพของประเทศไทย สามารถทำให้ทั้งสองฝ่ายได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะความร่วมมือด้านสาธารณสุขและด้านทางการทูตเชิงนวัตกรรม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการโควิด-๑๙ และเอาชนะความท้าทายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

นอกจากนี้ หัวข้อย่อยของการสัมมนาในวันนี้ยังกล่าวถึง การเตรียมพร้อมสำหรับการแพร่ระบาดใหญ่ครั้งต่อไป เพราะแม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ อาจมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่การเตรียมพร้อมสำหรับความท้าทายในอนาคตเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งปัจจุบัน บริษัท Telenor ประเทศนอร์เวย์ มีการใช้แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือในการทำแผนที่เพื่อเก็บข้อมูลการเคลื่อนย้ายของประชากรภายในระดับภูมิภาค เพื่อทำความเข้าใจถึงเส้นทางการแพร่กระจายของโรคโควิด-๑๙ และหาแนวทางควบคุมการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ตลอดจนสามารถช่วยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจได้อย่างทันที่ รวมถึง มีการวิเคราะห์ชุดข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อต่อสู้กับโรคระบาดใหญ่ในลักษณะนี้มานานหลายปี อาทิ ใช้ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อเข้าใจถึงการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในปี ๒๕๕๘ ในปากีสถาน และเพื่อเข้าใจรูปแบบการแพร่กระจายและการกลายพันธุ์ของเชื้อโรคมาลาเรียในบังกลาเทศในปี ๒๕๖๒

อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ยังเน้นย้ำให้เห็นถึง ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศ เพราะเป็นไปได้ที่แต่ละประเทศจะจัดการกับการระบาดใหญ่ทั่วโลกได้เพียงลำพัง ดังนั้นจึงเป็นโอกาสอันดีในการพิจารณาถึงแนวทางการเตรียมพร้อมสำหรับการสร้างความร่วมมือในการต่อสู้กับวิกฤตโรคระบาดใหญ่และความท้าทายอื่น ๆ ในอนาคต ระหว่างไทยกับนอร์เวย์ต่อไป

๒. กล่าวเปิด โดย ดร. พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA)

ดร. พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) ได้กล่าวแสดงความยินดีที่มีโอกาสได้เข้าร่วมการสัมมนาและกล่าวแสดงความขอบคุณต่อนางสาวกานติมน รักษาเกียรติ เอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงออสโล รวมถึงทุกภาคส่วนที่ร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดสัมมนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในครั้งนี้ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) ได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศนอร์เวย์ในกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เช่น การเข้าร่วมสมาคมวิชาชีพไทยในภูมิภาคยุโรปในปี ๒๕๖๑ และการเข้าร่วมการประชุมในปี ๒๕๖๑ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลและระบบไอทีอัจฉริยะของไทย โดยดร. พันธุ์อาจฯ ได้มีโอกาสกล่าวถึงเรื่อง แนวโน้ม ความต้องการ กลยุทธ์ต่างประเทศสู่ดิจิทัลและสมาร์ทไทยแลนด์ (Digital and Smart Thailand) ซึ่งเอกสารการประชุมได้รับการเผยแพร่ในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ทั้งนี้ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๔๓ ในดัชนีนวัตกรรมระดับโลกปี ๒๕๖๔ ซึ่งขยับขึ้น ๑ อันดับจากปีที่แล้ว และยังได้รับการจัดอันดับที่ ๑ ของโลกด้านการลงทุนในการวิจัยและการพัฒนา (R&D) ติดต่อกัน ๒ ปีซ้อน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความแข็งแกร่งของภาคเอกชนในการลงทุนด้านนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางธุรกิจ ในขณะเดียวกัน ยังแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยกำลังพัฒนาไปสู่การเป็นผู้นำตัวชี้วัดนวัตกรรมที่สำคัญ และมีเป้าหมายเพื่อยกระดับมุ่งไปสู่ ๓๐ อันดับแรกในทศวรรษหน้า ในขณะที่ปัจจุบันประเทศนอร์เวย์ได้รับการจัดอันดับในอันดับที่ ๒๐ ในดัชนีนวัตกรรมระดับโลกปี ๒๕๖๔ และทวีปยุโรปเป็นประเทศที่มีผลงานดีที่สุดเป็นอันดับสองของโลกรองลงมาจากทวีปอเมริกาเหนือ และเป็นที่น่าชื่นชมว่าประเทศนอร์เวย์ได้รับการจัดอันดับที่ ๑ ของโลกด้านโครงสร้างพื้นฐานและอันดับที่ ๓ ด้านสถาบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศนอร์เวย์พยายามอย่างจริงจังและบรรลุผลสำเร็จในการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองโดยสร้างมาตรฐานทางกฎหมายและข้อบังคับที่มั่นคงตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ

นอกจากนี้ การจัดสัมมนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกันในครั้งนี้จะเป็นโอกาสอันดีในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างกันในการบริหารจัดการสถานการณ์โควิด-๑๙ ของประเทศไทยและประเทศนอร์เวย์ รวมถึงกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ๒ ประเทศ การสัมมนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีวัตถุประสงค์หลัก ๒ ประการ คือ (๑) แบ่งปันความรู้และประสบการณ์เชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการทำ

แผนที่การเคลื่อนที่ระดับภูมิภาคเพื่อการกักกันโรค และเพื่อแบ่งปันการประยุกต์ใช้ระบบมือถือในการติดตามการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในพื้นที่นั้น ๆ โดย Telenor และ (๒) แลกเปลี่ยนนวัตกรรมในการต่อสู้กับโรคโควิด-๑๙ ที่ใช้ในประเทศไทย โดยสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) ทั้งนี้ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติได้ทำงานสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหม่อย่างต่อเนื่องโดยการส่งเสริมความรู้ การจัดการองค์กร และการจัดตั้งโครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทำงานอย่างใกล้ชิดกับสมาคมเฮลท์เทคไทย (Thai HealthTech Association) ในการพัฒนาระบบ Telehealth หรือนวัตกรรมสุขภาพทางไกล และการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อการทดสอบเชื้อไวรัส ทั้งนี้ ดร. พันธุ์อาจ ยังได้กล่าวอีกว่ากลไกทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติในทุกวันนี้ จะช่วยให้ก้าวผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนี้ไปด้วยกันอย่างแน่นอน

๓. กล่าวเปิด โดย นาย Sigve Brekke ประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบริษัท Telenor

นาย Sigve Brekke ประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบริษัท Telenor ได้กล่าวแสดงความยินดีที่ได้รับเชิญเข้าร่วมการสัมมนาในครั้งนี้และหวังว่าสถานการณ์ในประเทศไทยจะคลี่คลายและเข้าสู่สถานการณ์ที่ดีขึ้น สถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้เราทุกคนเผชิญกับความทุกข์และความกังวลที่เพิ่มขึ้น ทั้งในเรื่องรูปแบบการศึกษาในรูปแบบใหม่ของบุตรหลาน การดำเนินธุรกิจ และการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของครอบครัว ซึ่งสถานการณ์โควิด-๑๙ นำมาซึ่งโอกาสและความท้าทายต่าง ๆ โดยบริษัท Telenor มีจุดประสงค์เพื่อเชื่อมโยงผู้คนเข้ากับสังคม ในครั้งนี้ นาย Sigve Brekke ได้กล่าวถึงความท้าทาย ๓ ประการ ดังนี้ (๑) จะทำงานเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดได้อย่างไร (๒) จะสร้างสมรรถนะใหม่ของชาวเน็ตได้อย่างไร และ (๓) บริษัท Telenor มองภาพการพัฒนาในตลาดเอเชียอย่างไร ทั้งนี้ บริษัท Telenor ดำเนินงานทั้งในตลาดเน็ตและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยปัจจุบันมีฐานลูกค้าจำนวน ๑๘๘ ล้านคน คาดการณ์ว่าในอีก ๕ ปีข้างหน้าจะมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตรายใหม่จำนวน ๗๐๐ ล้านคนที่มีความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้เน็ตได้อย่างครอบคลุม บริษัท Telenor ต้องพัฒนาเนื้อหาและทักษะการกลั่นกรองเนื่องจากผู้คนใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับเฟซบุ๊ก (Facebook) และโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ที่ผ่านมา บริษัท Telenor ได้มีการเปิดตัวแอปพลิเคชันสำหรับเกษตรกรในประเทศไทย “dtact Smart Farmer” ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเข้าถึงการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต อีกทั้ง ดีแทคได้มีการจัดทำโครงการสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยในการขายผลิตภัณฑ์ทั้งในช่วงสถานการณ์ปกติและในช่วงที่มีการระบาดใหญ่ของโรคโควิด-๑๙ โดยเฉพาะทักษะการขายสินค้าในโลกออนไลน์ ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่บริษัท Telenor กำลังดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศไทยและพันธมิตรในท้องถิ่น ทั้งนี้ มีธุรกิจขนาดเล็กเข้าร่วมเป็นพันธมิตรในโครงการดังกล่าวแล้วกว่า ๑,๕๐๐ ราย

นอกจากนี้ ภูมิภาคเอเชียกำลังก้าวเข้าสู่ชุมชนอินเทอร์เน็ตขั้นสูงอย่างรวดเร็ว และกำลังพัฒนาตามการพัฒนาของภูมิภาคนอร์ดิก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้เกิดการเร่งพัฒนาของเทคโนโลยี โดยเฉพาะการเชื่อมโยงของอุปกรณ์อัจฉริยะทั้งหลายผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเทคโนโลยีทำให้ผู้คนเชื่อมโยงกันได้มากขึ้น และเราอาจเห็นการปฏิวัติการกักกันในตลาดเอเชียเกิดขึ้น ในส่วนของบริษัท Telenor ได้มีการลงทุนจำนวนมากในระบบโครงสร้างพื้นฐานการกักกันและจะดำเนินการปรับโครงสร้างตลาดอย่างไรก็ตาม การตอบสนองความต้องการของสังคมนั้น ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ช่วงที่ ๒ เวลา ๑๓.๔๖ - ๑๔.๑๕ นาฬิกา

หัวข้อย่อยที่ ๑ “Public Health Response during COVID-19 Pandemic”
กล่าวรายงาน โดย แพทย์หญิงนฤมล สวรรค์ปัญญาเลิศ ที่ปรึกษากิจกรรมแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข

แพทย์หญิงนฤมล สวรรค์ปัญญาเลิศ ที่ปรึกษากิจกรรมแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เป็นความท้าทายของทุกประเทศและจะอยู่กับเราไปอีกนานหลายปี กระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญกับการรับมือสถานการณ์ โดยมีการเก็บสถิติอย่างละเอียดตั้งแต่เริ่มต้นของการระบาด ไม่ว่าจะเป็นยอดผู้ป่วย ผู้เสียชีวิต และใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการรับมือกับสถานการณ์ โดยมีการบันทึกสถิติด้วยว่าเมื่อใช้มาตรการใดไปแล้วได้ผลลัพธ์ทางสถิติอย่างไร เพื่อประเมินกลยุทธ์ที่ใช้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ โดยได้นำแผนยุทธศาสตร์ฉบับเก่าที่เคยใช้รับมือโรคอุบัติใหม่ในอดีตมาปรับใช้อีกด้วย

ในการบริหารจัดการผู้ป่วย ในช่วงแรกของการระบาด ผู้ป่วยทุกคนต้องเข้าพักในโรงพยาบาล แต่เมื่อสถานการณ์รุนแรงขึ้น ทำให้เตียงของโรงพยาบาลไม่เพียงพอ จึงต้องกระจายผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสนาม สถานพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะกิจ หรือ Hospitel รวมทั้งการแยกกักในชุมชน (Community Isolation) และการแยกกักในบ้าน (Home Isolation) สำหรับปัจจัยความสำเร็จสำคัญของการรับมือสถานการณ์ คือ ประเทศไทยมีระบบอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. ที่สามารถทำงานเข้าถึงชุมชนขนาดเล็กได้อย่างทั่วถึง แต่ก็มีปัจจัยที่เป็นปัญหาที่ต้องรับมือ คือ การสื่อสารความเสี่ยง เนื่องจากมีการปล่อยข่าวปลอมต่าง ๆ ออกมาจำนวนมาก ทำให้กระทรวงสาธารณสุขต้องรับมือกับข่าวปลอมเหล่านี้ด้วย

สำหรับเทคโนโลยีที่นำมาใช้เพื่อช่วยสนับสนุนให้หน่วยงานด้านสาธารณสุขนั้น กระทรวงสาธารณสุข ได้ใช้เทคโนโลยีหลายอย่างมาช่วยในการรับมือ มีการใช้ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีภายในโรงพยาบาล การติดตั้ง กล้องวงจรปิดและระบบการสื่อสารทางไกลกับผู้ป่วย เช่น ระบบ telemed และในโรงพยาบาลสนามบางแห่ง ยังมีระบบ tele-pharmacy ที่มีการนำหุ่นยนต์เข้ามาใช้ในการส่งยาให้แก่ผู้ป่วย นอกจากนี้ ยังมีแอปพลิเคชัน ต่าง ๆ ที่นำมาช่วยในการจัดการสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็น “ไทยชนะ” “หมอชนะ” “หมอพร้อม” เป็นต้น

หัวข้อย่อยที่ ๒ “Norway’s experience in the Time of Pandemic”

กล่าวรายงาน โดย นาย Kenth Engø-Monsen นักวิจัยอาวุโส บริษัท Telenor

นาย Kenth Engø-Monsen นักวิจัยอาวุโส บริษัท Telenor กล่าวว่า ในช่วงการระบาดใหญ่ของโควิด-๑๙ บริษัท Telenor ได้ให้ข้อมูลการเคลื่อนไหวแก่สถาบันสาธารณสุขแห่งนอร์เวย์ เพื่อวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของประชากรในนอร์เวย์เพื่อให้เข้าใจมากขึ้นว่าไวรัสแพร่กระจายอย่างไร โดยใช้การวิเคราะห์ชุดข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ซึ่งข้อมูลลักษณะเดียวกันนี้ Telenor Group ได้ศึกษาวิจัยมาก่อนแล้วโดยใช้ข้อมูลโทรศัพท์มือถือเพื่อติดตามการแพร่กระจายของโรคมาลาเรียในบังคลาเทศในปี ๒๕๖๒ และใช้เลือดออกในปากีสถานในปี ๒๕๕๘

การใช้ Mobile Big Data

ในการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อความครอบคลุมของสัญญาณ โทรศัพท์ของคุณจะเชื่อมต่อกับสถานีฐานที่ใกล้เคียงที่สุดเสมอ และผ่านการเชื่อมต่อสถานีฐานเหล่านี้ โทรศัพท์จะทิ้งร่องรอยการติดตามตำแหน่งไว้ ข้อมูลที่อิงตามการติดตามตำแหน่งเหล่านี้ดึงมาจากสถานีฐานของบริษัท Telenor ประเทศนอร์เวย์ ที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศ นั่นคือการใช้ข้อมูลโทรศัพท์มือถือเพื่อประเมินการเคลื่อนไหวของประชากร บริษัท Telenor และผู้ทำงานร่วมกันมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่าการรวมแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ช่วงเวลา กับข้อมูลโทรศัพท์มือถือระดับประชากร จะทำให้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับสถานที่และระยะเวลาของการระบาดในอนาคตได้

ความเป็นส่วนตัว

ประเด็นเรื่องความเป็นส่วนตัว และข้อมูลส่วนบุคคลนั้นนับเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาก เราปกป้องข้อมูลทั้งหมด ดังนั้นจึงไม่มีใครสามารถระบุผู้ใช้ได้ เพราะเป้าหมายของเราไม่ใช่การรู้ว่าบุคคลใดเดินทางไปที่ใด แต่เพื่อให้เห็นภาพรวมของรูปแบบการเดินทาง เมื่อมีการใช้งานโทรศัพท์เกิดขึ้น ระบบจำเป็นต้องรู้ว่าโทรศัพท์มือถือของคุณเชื่อมต่อกับเสาสัญญาณเซลล์ใด เพื่อที่สายนั้นจะถูกโอนไปยังเสาสัญญาณนั้น สิ่งนี้ให้ตำแหน่งของอุปกรณ์โดยประมาณ แต่ข้อมูลขนาดใหญ่ทั้งหมดนี้จะไหลผ่านระบบของเราในช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้นก่อนที่จะถูกลบ

และจะไม่มีการส่งต่อข้อมูลเหล่านี้ไปให้บุคคลอื่นอย่างแน่นอน ซึ่งข้อมูลทั้งหมดนั้นจะใช้เพื่อการวิเคราะห์เท่านั้น

การเตรียมรับมือกับโรคระบาดรอบใหม่

โรคโควิด-19 ในที่สุดก็จะผ่านพ้นไป แต่ในอนาคตย่อมจะต้องมีโรคระบาดชนิดใหม่เกิดขึ้นอีกอย่างแน่นอน สิ่งสำคัญที่จะต้องเตรียมการเพื่อรับมือกับภัยโรคระบาดในอนาคตคือ ความร่วมมือทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริษัทเอกชน สถาบันการศึกษา รัฐบาล และประชาชน

ในส่วนของเทคโนโลยีและข้อมูลนั้น ความสำคัญอยู่ที่การระบุชนิดของข้อมูลที่จะนำไปใช้ โดยต้องมีการออกกฎระเบียบหรือกฎหมายที่ชัดเจน มีการระบุข้อผูกพันตามกฎหมายของผู้รับผิดชอบทั้งการได้มาและการใช้ข้อมูลเหล่านั้น โครงสร้างเหล่านี้ต้องมีการเตรียมให้พร้อมไว้เพื่อรับมือกับการระบาดครั้งอื่น ๆ ต่อไป

ช่วงที่ ๓ เวลา ๑๔.๑๖ - ๑๔.๓๐ นาฬิกา

การอภิปราย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. ประเทศไทยมีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาจัดการกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในรูปแบบแอปพลิเคชัน “เราชนะ” “หมอชนะ” หรือ “หมอพร้อม” สำหรับประชาชนที่อยู่ในประเทศไทย เพื่อติดตามและตรวจสอบการได้รับการฉีดวัคซีน รวมถึงเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้อย่างถูกต้อง ตลอดจน มีการใช้ระบบ “Co-ward” ในโรงพยาบาลทั่วประเทศ กว่า ๒,๐๐๐ แห่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่ (๑) โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย (University Hospital) (๒) โรงพยาบาลรัฐบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Public Health Hospital) (๓) โรงพยาบาลกลางในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Bangkok Metropolitan Administration General Hospital) (๔) โรงพยาบาลทหาร (Military Hospital) และ (๕) โรงพยาบาลเอกชน (Private Hospital) เพื่ออำนวยความสะดวกในการควบคุมและติดตามข้อมูลผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙ รายใหม่ รวมถึงสามารถบริหารจัดการบริการด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการ และในปัจจุบันมีการสร้างความร่วมมือด้านสาธารณสุขในรูปแบบ “Colab” (Colaboratory) เพื่อแลกเปลี่ยนชุดข้อมูล Big Data สำหรับการรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการของกระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย

๒. ประเทศนอร์เวย์ได้ให้ความสำคัญกับการใช้ Big Data บนโทรศัพท์มือถือในการวิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการออกแบบการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลในระบบ Big Data ดังกล่าว ให้มีความปลอดภัยด้วยเช่นกัน เพื่อจะสามารถนำไปใช้ในการติดตามและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทสรุป

การสัมมนาภายใต้หัวข้อ “การเตรียมความพร้อมรับมือกับการระบาดใหญ่ครั้งต่อไป: เรียนรู้จากการจัดการโรคโควิด-๑๙ ในประเทศไทยและนอร์เวย์ (Preparing for the Next Pandemic: Learnings from Managing COVID-19 in Thailand and Norway)” ครั้งนี้ ได้ดำเนินการลู่ทางไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการสัมมนาโดยมีการแลกเปลี่ยนความเห็นและประสบการณ์ในการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เพื่อนำข้อมูลมาปรับใช้ และเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดครั้งต่อไป และยังได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการร่วมกันขจัดปัญหาการแพร่ระบาด นอกจากนี้ ผู้ร่วมสัมมนา ยังได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการใช้นวัตกรรมและดิจิทัลเทคโนโลยีทั้งในประเทศไทยและนอร์เวย์ มาช่วย

ในการบริหารจัดการและรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ รวมถึง ความจำเป็นที่ต้องมีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งเป็นหัวใจในการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดใหญ่ครั้งต่อไป และคาดหวังว่าการสัมมนาครั้งนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน และระหว่างประเทศไทยกับนอร์เวย์ในด้านสาธารณสุขและดิจิทัลเทคโนโลยีต่อไป

จัดทำโดย

๑. นายวิฑูรย์ ฮมภิรมย์
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานภาษาอังกฤษ สำนักภาษาต่างประเทศ
๒. นางสาวกิตติยา เอกพจนานันท์
นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ
กลุ่มงานพิธีการทูต สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
๓. นางสาวจิราพรรณ จักรแก้ว
นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ
กลุ่มงานสมัชชารัฐสภาอาเซียน สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
๔. นางสาวนันทิภา ตะกระโทก
นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ
กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

ตุลาคม ๒๕๖๔